

שלוש מדרגות, דחוקות בין קירות עבים וישנים, מוליכות לחנות קטנה. שלוש מדרגות חלקלקות מרוב שנים. אנשים כושלים על חלקלקותן ונתמכים באחד הקירות מימין או משמאל, קירות משורטטי חריצים ומכוסים זוהמת שנים. שעה שעובר אדם מתחת לתקרה הקמורה, בטעת בלבו הרגשת התחלה או הרגשת סיום.

הרחוב משתכשך ליד הכניסה, מתמוגג ומוחה זיעתו. שלוש נערות, תלמי-דות לאומנות, מהלכות בבגדים שחורים ובמטפחות צבעונין. אב, קונה ילקוט-עור מרוכל שמן ומיואש. שלוש מדרגות מוליכות למטה, מובילות מן הרחוב. בפתח יושבת פושטת-יד זקנה ומפקירה לשמש קרה פנים עיפים ללא בושת, גילי לחיים סחוטות כלאחר כאב, גידים צנומות ובלויים, בלויי חום ואדום ובלויי הרגשה וכבוד עצמי, ובלויי כאבים שנתעממו במשך שנים. יושבת פושטת-היד ליד כניסה אפלולית, לחוצה בין שני בתים ישנים. כניסה צרה ששלוש לה מדרגות המוליכות מטה.

מחפשי-הרפתקאות נרתעים רתיעה פנימית; הזקנה היא שוער מאיים בקמרון האפלולי.

מבקשי-מסתורין חולפים בלי-משים; הרחוב שוצף, מסעיר תשומת-לבם ומעתיקה מן הכניסה והלאה.

מבקשי חייהם הולכים כשראשם מופנה נחם בכיוון אליו הם פוסעים, אינם יודעים להביט סביבם, המגוחכים!

מבקשי-יופי חולפים מעדנות כשתחושת עצמם ניגרת בתוכם ומרוותם עד אין הכיל עוד: אניני נפש עד סלידה ומפוטמי-תחושות.

ואילו אנו חיפשנו טבעת. גילינו מעל הקמרון שלט דהה המועיד כל אדם שלבו מבקש מעשי מחשבת בכסף, זהב ואבני-חן, לרדת במחילה מכבודו באותן מדרגות של אבני הרים מגושמות ולהציץ אל תוך החנות.

את ריטון הזקנה השתקנו במתת-יד. האבנים היו קרירות למגע, אבני הקירות העבים. החנות היתה קטנה, דחוקה מתחת לעומסם הכהה של שני עמודים שתמכו, כנראה, פרודור שבין שני בתים מחוברים. — מחרוזות מרקועי נחישת אדומה חשקו את הפתח וגדשו חללו של חלון הראוה הקטן. כדים פרסיים אמיתיים גדולים ועגולים מנחושת, מחורצים ועשויים מעשי

חרט. וכדים קטנים מכסף שבחריציהם נוצקה משחת אימל אדום או כחול. שטיח דק מאוד בגווני הצהוב והכתום היה רקע לחלון הראוה, והטיל על כל המוצגים צל בצבע בז'ייני.

אחוזי ריגשה קלילה, זו הבאה לפני פגישה עם דברים חדשים, עמדנו לפני החלון. שערתי את ערכם של חרוזי שן הפיל שגולפו כשושנים, חמדתי את מחרוזות הענבר, שייגן וצבען חולף מן הצהוב הלימוני, דרך הכתום מעין החלמון, בחום כהה כדוגמת צבעם של רהיטים אדמונים וישנים, ועדי השחור האטום של פסלי העץ השחורים המתארים אלילים כושיים. גם אלו גובבו בחלון הראוה, גיבוב לשם נוי, שגרם ליצר חטוט ואסוף עתיקות להתעורר בלבבות הצופים.

ועוד לא ידעתי את הנכון לי בתוך החנות. (החנות — אחת החדשות שנפתחו בשנים האחרונות, וידידים המליצו עליה, שרק למעטים היתה ידועה. אבל הבאים בה לא שבו ריקם, כך אמרו).

נכנסנו פנימה, אפולילית, הכרחית למקום, ומכוונת, כך נדמה לי, הובלחה ע"י אור שזלף ממנורות מזרחיות בשלל צורות. למרות המקום הצר הרי היתה חנות כנראה ארוכה מאוד, כי סופה נבלע בחשכה. לאורך הרצפה עמדו מדפים עמוסים חפצי-נוי. קול מלמול עמום כקולו של מתפלל או מדבר אל עצמו עלה אלינו מכיוון דמות אחת שהיתה ישובת על אחד הכרים. מלמול וצלצול חרוזי זכוכית ענקיים בהתנגשם זה בזה תוך טלטול מחרוזת, שהיתה ביד האיש, כנראה בעל החנות.

הרושם הראשון היה עז. לא היתה זו חנות מאותן החנויות שהוקמו בעיר לצורך תיירים והציגו והציעו לרוב שברי כלים שנמצאו בבתים שנעזבו ע"י הערבים, מטבעות שחוקות שאי פעם קשטו עדיי-ראש של בדויות צנועות. כאן נצנצו חפצי אמנות, או חקויי אומנות שחיקים אמת בו. ליד גלימות נשים יהודיות שציורי שושנות מים ושחלבים חיוורים בלטו בהן על רקע משי לבן, היו תלויים פסלוני עץ ערומים ועזים בגסותם, שהזכירו תרפי בית מאפריקה, ולידם ערמות ובהן מחרוזות ענבר רוסי בלתי מעובד, שבחתיכות הגדולות שביניהן, שנצנצו באור, אפשר היה להבחין עורקי וזהמה ושרידי ירק שקלטו לתוכן "דמעות העץ" היפיפיות.

חיכינו לבעל החנות שיקרב לאור, שיערתי כי היה זה אחד היהודים הפרסים שאומנות זו של מכירת חפצי עתיקות ואומנות הביא בידו מארצו. או אולי היה אחד מעולי הודו, שסחר בארצו באותן ערוגות הפרחים המלאכותיים, שאנשים מכנים בשם שטיחי בוכרה.

בעל החנות קרב ועמד מתחת לאחת המנורות, קומתו גבוהה מאוד ועיניו

בעוצות בנו. — שלום — אמר. הקול הזה! נפניתי אליו, כולי קשובה ומתוחה, פסלוני העץ האפירקאים חייכו מעלי ברשעות. — „באנו!“ — פסלוני העץ השחורים האיומים הללו עיוו פניהם ולטשו עיניהם, קשובים.

— כן — אמר וקולו רך כתמיד, וקשה כצאן. עיניו אדישות, חודרות ומטורפות במקצת.

— אתה, מחפש פה עגילים לאהובתך החדשה? — שאלתי, חונקת צחוק טפשי ושמח בתוכי.

— או אליל חדש לעבוד אותו? — אומר ידידי כשמבטיו סולדים בנעצו אותם בבנו.

— אני בעל החנות.

הענבר בוכה תמיד בדמעות אש צהובה וקרה. מכל המעשים ששיערתי כי יעשה בנו, לא ראיתיו מעולם בדמיוני כסוחר עתיקות. ומכל הפגישות שחלמתי, הריהי הפגישה המפתיעה. המכאיבה, ומכיון שנתקימה אף המאור-שרת ביותר.

ידידי יצא עמי לקנות לי טבעת.

שומה היה עלי לשבור את השתיקה שנשתררה, ואת המתיחות שאזרה אונים.

שומה היה עלי להעמיד את הדברים בצורה הנאותה לי, אחרת עלול בנו לקרוא לדברים רבים שמוטב לשכחם.

אני רוצה לקנות טבעת.

— ואינך שואלת כלל כיצד הגעתי לכך? — הוא הישיר עיניו אל פי חזיק מטורף, זדוני ובטוח בעצמו מרצד בהן. (אסור לשאול! הריהו מוכר ככל המוכרים, צריכה אני לקבוע תחומים אלו מיד).

— מתארת לעצמי שבדיוק בזה חפצת, אם הפכת להיות בעל חנות עתיקות.

— לא, לא, לא — הוא שר במהירות ובלגלוג מה — רציתי בדיוק בזה, אכן...

— טבעת רצינו לראות, — אומר ידידי שזעמו גובר בו.

— אה, רוצה אתה טבעת לקנות לחמודה, הרי באת למקום המתאים, בחנותי תמצא כל חפצך...

אלולא נימת הלגלוג והזדון שנלוותה לקולו, היו חבריו, דברי מוכר רגיל בעימים וחנפים, אך בקולו ריצד אותו זיק אשר בעיניו, ובידו האחת, יפת הצפרנים, שלה וטלטל מגורת נחושת בצורת סלסילה שתלויה היתה מעלינו. הצללים, מלווי נצנוץ אבני החן המלאכותיות ירדו עד מצחו.

— בנו, אנחנו, אני שמחה באמת לפגוש בך, זה מפתיע כל כך, ונפלא, כל כך שמחה.

הוא מתרכז ובעיניו עולה הבנה ושקט — באמת? — אולי אף הוא נפעם, עולה תקוה בלבי, אך הוא המשיך: — גם אני שמח... באמת... — ועיניו אדישות, אף זיק הקנטור שעלה בו כבה. כאילו חדלה התענינותו. הוא מתקדם ולוחץ על כפתור השמל. אור חזק יותר מאיר את כל החנות. על הקיר האחורי תלויים כלי נשק מרהיבים, פגיונות קברים וחדים על רקע מגשי נחושת עגלגלים. שבריות עקומות שידיותיהן קצרות ונדנן עור אדום עשוי חרוזי תכלת מוערמות על מרבד קטן. עצב לי מאוד, אך עיני נתפסת לחלק האחורי, מין מחסן לנשק שמנורה מיוחדת, מודרנית, מפנה את אורה אליו. אלות שנדנן חרוט וגלוף גדושות בתוך כלי עגול ושחור כעין דלי עץ ששפותיו רקועי נחושת. בנו מחייך אל הפינה הזו.

יש שם גם נדנים ששיבוצם אבני־חן ממש... סכינים ארוכות־להב, השופות מכיסוי, תקועות בפשטות חדה בקיר עץ ונדניהן — חלוקי אלומיניום מוכסף אבן אחת; ירוקה, כחולה, או אדומה...

אולר, שידיתו שן פיל גלוף, מגלה להבים רבים הצפונים בתוכו, ואזור מתנים לנשק משובץ זכוכיות ירוקות מונח על כר עור עתיק. מבט התפעלות שלי מתקבל אצל בנו בחיבה, כנראה אוהב הוא את חנותו. — אתם רוצים טבעות יפות, תגשו אולי בעוד יומיים, אני מחכה למספר טבעות נפלאות באמת. הוא אינו מציע דבר, אני משוטטת מחפץ למשנהו, בולעת בעיני מיני המוקים וחיטובים יפים, דומה שאין דבר פשוט כאן בחנות, לכל כלי יופיו וערכו. ידידי שש להודמנות לצאת מן החנות, מציע לי לשוב לכאן כעבור יומיים, כדברי בנו.

— קשה לצאת מכאן.

אחר הצהרים של אותו יום היה גשום במיוחד, הטמפרטורה ירדה מאוד וירידה פתאומית זו הביאה רוחות סערה נושבות. אור החשמל בחדרי היה מונמך מדי פעם, כנראה בגלל הרוחות.

ידידי ישב תהוה על חורף ורחובות שטופי־מים, על צוארון מעילו שמוגבה. היה, ועל פנס אחד מרובע בצורתו שנינוע בשלוח פילוסופית. טיגנתי תפוחי־אדמה, וכשהם חמים ושכירים לעסגום ביחד. לא הרבינו לדבר, סירבתי לדבר על בנו ועל אותו עבר ששיתפנו פעם. החדר היה קר, ואני חסרת־מנוחה. יצאתי לקנות מצרכים לארוחת־ערב וליום המחרת. ידידי התרה בי כי אתקרה. עטפתי עצמי בצעיף ובמעיל גשם.

הרחובות היו סעורים באמת ורטובים, הרטבתי רגלי מיד בפסיעותי הראשונות. רגליי שקשקו במים שבתוך נעלי. חנות המכולת שאליה הלכתי היתה ברחוב הראשי. פנסי הרחובות הודלקו בשעות אחת-צ בגלל הטאפלולית שנשתררה. העננים היו כבדים. הפנמים, צלופי רוח ורטובים, איבכו ענני אדים שנוצרו ממגע טפות הגשם בזכוכית החמה. בקצה הרחוב היתה פיסת תכלת משיקה ובכביש, אבל היא הכבירה נשיקותיה לכביש השחור עד שנתמוגגה כליל. בביוון מסוגים צריכה היתה להיות השמש. אך בשום מקום לא נראתה. רק אור אפלולי ועכור העיד כי עושה היא במיטב מאמציה. מאז באנו לעיר זו, לא היה יום קר כל כך.

ריצפת חנות המכולת היתה מרופשת, והבית דגים מלוחים העלתה גלידי קרח או גלידי מלח. בעלת החנות, בעלת פאה נוכרית וסוודר עבה על סירבול בשרה הניעה בלי הרף בראשה. הגבינה היתה קרה מבעד לנייר, וכן החלבה. את הלחם עטפתי בשקית ניילון. רכסתי היטב סלי, אבל המים התגנבו בכל זאת אל תוכו.

החנות עמדה ברחוב הראשי. בסמטא אחת מן הסמטאות היוצאות הימנה, היתה חנותו של בנו. "חנותו של בנו". גחוך פתע תקפני, כיצד לא תפשתי עד מה רחוק בנו מלהיות "בעל חנות". איש אחד עטוף עד עיניו במעיל גשם כהה דחפני בעוברו לידי, רקעתי ברגלי בכעס, סלי נתנודד, הלכתי לדרכי.

המדרגות, שלוש המדרגות, לבשו משמעות רבה עוד יותר בצעדי עליהן בשנית חלקלקות היו יותר. נעזרתי בקיר לבל אכשל. דלת החנות היתה סגורה. פחד אחזני, רק ברגע עומדי לידה תפשתי כי מאז הבוקר משתוקק הייתי לשוב ולשהות בצל פסלוני העץ המחייכים ברוע לב. ביאושי נשענתי אל הדלת. תחת לחץ גופי — נפתחה, כנראה היתה סגורה רק בפני הקור. עמדתי בפתח. בנו נחפו לעברי. הפעם ער מאוד, חם מאוד ורך.

הוא משך בידי וסגר מאחורי את דלת החנות. לרגע אחז בידי החמות את ידי, אחר-כך הובילני אל תנור נפט עגול שעמד בסוף החנות ליד פינת הנשק. שם גם נצבה מטה כסרית שטיח שלא ראיתה קודם.

— אתה גר פה ?

בנו נענע בראשו לחיוב כשהוא מסיר בזהירות רבה את מעילי וכובע הגשם שלי. אחזת התרגשות וקור רעדתי. הוא הושיבני על המיטה כסוית. השטיח והקריב אלי את התנור. הוא בער באש כחולה; פיח כחול ורוטט. המשכתי לרעוד כשאני מושיטה ידי אל חום הלהבה. הוא ישב על כר עור נמוך, שלב רגליו ונעץ עיניו בפני.

— לא חשבת שתשובי.

— חשבת, אולי קבלת כבר את אותן טבעות... — היססתי והסמקתי בשקרי. הוא נשאר רציני.

— לא, עוד לא קבלתיך, אבל אם תרצי אראה לך אותן שישנן לי בחנות. קצת מאוחר יותר, אתחמם יותר — מהתרגשות נוספת זו, הותקפתי בגל רעד עז. הוא רכן לידי, עוזר לי לחלוץ נעלי, מציע לי נעלי בית ישנות שלו, שנדמו לי מוכרות.

— הנעליים הללו... — התחלתי. הוא הקדימני:

— נעלי הבית שלי הישנות, כבר מאז עשר שנים הן אצלי, ואת נעליך נעמיד ליד התנור, אולי יתיבשו קצת, דבר שאינני מתאר לעצמי, וחוך מזה מיד עם צאתך מכאן תתרטבי שוב, ואיזו ילדה את שיוצאת בגשם כזה החוצה! בשביל טבעות! ומה לך בסל?

הוא פטפט, מהלך בחנות הצרה אנה ואנה, מסתיר בגבו הרחב את מרחב החנות, פותח סלי ומוציא את המצרכים.

— אח חלודה! מאכל תאנה, אולי אנחנו עושים לנו כרה קטנה? מה דעתך ילדה! וגבינה, אהה, הרי אני מחמם מים, וגם קפה נעשה, ממש כפי שהורר-גלנו...

הוא נהג באופן טבעי כל כך, כאילו לא היו שנים של פרוד וכעס, ואי ידיעה, וכאילו המשכנו בפגישותינו של יום יום, ובמעשי משובה שלו.

כששפת את המים על האש, הסביר לי כי מחירי המטבעות העתיקות, מחירויות הענבר, ענקי התורכיה, עגילי הירקן, כל שלל אוצרותיו, מחיריהם עלו. — בשל הביקוש הרב, ובגלל הזמן, מיד לאחר מלחמת העצמאות היה שלל מלחמה רב שהציף את השוק... — "מיד לאחר מלחמת העצמאות"... דמותו הרחבה מאוד נטשטשה. "מיד לאחר המלחמה"... אז היו עינינים אחרים מעסיקי קים אותה, באותו להט נתמסר אז לתוכניות שונות מאשר עיניניו של מוכר עתיקות בין קמרונים עתיקים, בחנות צרה וארוכה.

— החפץ המודרני היחיד בחנות, מלבד כמה זוגות עגילים — אמר בשימו תקליט על פטיפון. בין הפטיפון וביני חצי מסך עשוי מחרוזת אבנים תכולות. מאלה התלויות אצל הגמלים מסביב לצוארם כנגד עין הרעה, ואצל צוארי הילדים הרכים וכהי העינים כשהתרוצצו בין הקמרונים האלו כמה שנים קודם לכן.

טנגו רך, טנגו שעדיין לא הושחת ע"י מקצבי הרומבה הקשים, ועדיין רך הוא. פניו של בנו מטושטשים מאחורי מסך החרוזים התכולים המיועדים כנגד עין הרעה.

— האיך אתה חי (עוד מעט אפרוץ בבכי) ואיך אתה מבלה סאן? — הוא

מתישב לידי, קרוב מדי. (היתה פעם עיר קרה גבוהה וזרה, ופרושים מוזרים לבתים אפלוליים. "עיר ללא תחושות", עיר גבוהה וזרה...).

— הנה, הטנגו הזה כל כך סנטימנטלי.

— הטנגו, כן, אתה, מוזר שלא פגשתיך עדי עתה. — יכולה היתה פגישה לקרות בקולנוע. הוא יושב מאחור, את מרגישה במבטיו, את מישרת גבך, צוחקת בקול עליו חסר האגות... ברחוב את הולכת והבתים משתזזים מצדיך, את הולכת וכמעט מועדת משום שהוא לקראתך, משום שחיוכך מת, משום שחיוכך מת, משום שרגליך ממאנות לשאתך עוד, משום שחשבת שזה אי אפשרי ועם זאת קוית לכך... יכול הוא לעמוד ליד מקום עבודתך ולחכות לך, כך פשוט לחכות...

איני יודעת את אשר לפני. מסוחררת מריתות החפצים, ריחות המתכת, הענבר ושן הפיל, ריח הקמרון העתיק, ריחו של בנו, ריחה של הגבינה ושל הקפה הנמזג בכוסיות, ריחה של החנות ללא חלונות ואור שמש. הפרח הכחול בתנור הנפט קודח, טנגו חדש מושם על הפטיפון, קשירתו של בנו נוטעת בי החלטה, ומאחר שאיני במבוכה עוד, קל יותר.

אני לוגמת קפה, אנו אוכלים כריכים של לחם טרי בשכבת חלבה עבה. אי שם עוד עולה בי ידיעת השעה המתאחרת והולכת, זכרו של ידידי המחכה בחדרנו, דואג. אני נשענת לאחורי אל כרי העור שעל הספה ומשעינה כפות רגלי הערומות אל דופןות התנור.

— אין כאן מקום לרקוד.

— חבל.

— טנגו מתוק.

— עצוב.

— מותר להניח ראשי על ברכיך ?

ידי מתליקה ראשו של בנו. ראשו השחור החלק ועבות השער.

— מסחר טוב הוא מסחר העתיקות. הוא מאפשר שעות ארוכות של ישיבה שפופה, משחק בחרוזי תפילה, בטלה... לעיתים נכנסים קוניס, לפעמים תיירים. חשבתי פעם, כלומר, מדוע לא אלך בדרכי שכנינו, והעולים מארצות המזרח, קסם רב צפון בספירת אזמרגדים, בבחינת רוביניס, בליטוש אבני ירח. את חכי, אראה לך אוצרותי... את כל כספי הגשקעתי בכך, לא דרוש הרבה כל כך כשם שזה נראה, ילדה, וכי מה רע בכך, עבודת שכיר במשרד כן, מכירת שעותי כן, ואילו ישיבה זו בכוח ונטילת שעותי לעצמי, מה פסול בה ?... חכי חכי, הריחי זאת, רואה ? זהו ריחו של ענבר טבעי בהשתפשוף זה בזה, כן... חממיהו בידיך, אלו הן אבני הירח, הזהרי קרות ככפור, זה ! אלו הן אבנים

סיניות, ריח רע? ריח גוילים ישנים, הם מופיעים בכל הצבעים, בצבעי פסטל רכים, יש כאלה החומדים ריח זה מכל. ריח מניפות סיניות. או! יש לי אוסף עצום של מניפות סיניות. באמת, עם חסידות, ירח ושונים. יש לי אף מניפות צרפתיות, שחורות עם עטורי זהב, אה, ריח שערותיך, ריח... כריח גלימות הודיות, רואה את סארי זה, רצונך להתעטף בו? אנא כן... פזרי שערותיך, כעת חגורה זו צריכה את לחגור מזחלת לחזה, סמוך ללב... יחפה. את צריכה להחליק שערותיך מאחורי אוזניך, שער ארון חלק ומשיי לך, כל כך ארוך, הודית שלי...

הייתי הודית שלו. בחוץ נשתררה חשכה של ממש, וגם הגשם והרוח גברו. בנו מזכיר לי את השעה המאוחרת.
— צריכה לשוב לביתך... — עלבון של ממש יש בעובדת הזכירו לי ביתי וצורך שובי אליו, צריך היה להפציר בי להשאר.
— תבואי ובעוד יום, הטבעות באמת יגיעו...
הוא הובילני עד למדרגות ועמד שם, טפות גשם יורדות על שערך, מצחו, אפו ופיו, פניו מאירים באור פנס רחוב, פנים יפים כל כך, אכזריים.
— היכנס, תתקרר — הכאב סולד מכפות ידי הקפואות, בגדי סדורים עלי בקפידה, פני אל הגשם למען השקיט בערתם.

בכנסתי לחדרנו, השתמטתי מידידי; הציקה לי מחשבה טורדנית: אני הלכתי לישון שבעה ואילו ידידי עלה על משכבו ללא ארוחת-ערב. מעשי עוול אחרים שלי לא הטרידוני, כל כך עיפה ואטומה הייתי.
רק מסכות אימה שתקו קפואות מולי כשעצמתי עיני, וכשמאנתי להרדם עלה באוזני צלצול אבני-הירח הקרות.

בוקר אחד... ושני. היה כמטבע שתוקה, ילדים צעקו ברחוב. השמש חיממה והסודרים העבים דקרו את הגוף באופן לא נעים. החדר נותר פרוע ומלוכלך מאחורי, המטות לא מוצעות — בפה שרר טעם מריר שלאחר ארוחת-בוקר וכוס תה צורב.

— את אזהבת עדיים — צחק ידידי.
— הריהם טפות יופי, גבישי נוי שאינם נשחקים.
אספתי את שערותי במסרק השן הגדול, הגלילי בצורת דרקון. לבשתי שמלת צמר רכה צהובה ואבנט מריבועי-פלסטיק לבנים, מעין שן פיל. שערותי הסתלסלו מסביב למסרק כפקעת גדושה. חלחנות הראדה לא נוקו לאחר ימי

הגשם, לגבי יום חורף היתה השמש חזקה מאוד, פיקחת מאוד. ידידי בחליפת קורדרוי מצבע בז' הלך עמי, שנינו עמדנו להתחיל לעבוד. רצינו, הוא רצה, לחוג מאורע זה.

— הלכנו לבחור טבעת.

עברנו על פני חנויות הצורפים; עיקולני־כסף בדגמים מודרניים היו מונחים על כרי קטיפה ירוקים. אצל "אדיר" הוצג אוסף פנינים ויהלומים. בחנויות גלנטריה נצנצו תכשיטים זולים ליד בקבוקי-בושם זולים מהם. במפתיע, עמדנו ליד הכניסה אל חנותו של בנו. הזקנה השחורה יושבה על מקומה ולידה ישנה תינוקת מלוכלכת כשראשה בחיק הזקנה. היא ערה, הזקנה,

— אבני־ירח, אבני־ירח לצוארי סוטים גבוהים,
גבירות יצאג, הלכו במחולות...
גבירות רכבו על הסוטים...

היא פיזמה את המלים בחשאי, במנוחה כהוגה מחשבות מופנמות משחשה כי התכופתי אליה, קמצה את אצבעותיה הגרומות למולי:

כי היום יום חשבון, הוא ישוב ויעלה,

— גבירות גבירות, סוטים אבירים, נדבות לעניה מסכנה
זכרי גבירתי, הסוטים דוהרים...!

והושיטה שתי ידיה אלי, מבטה בהיר, פיקח, יודע הכל, ידידי צחק אליה:

— "מתחרה שלי", היא נסובה הימנו בשאט־נפש:

— לא תדעו רחס לא תדעו שקוה

מותת יד דלה, בושא, הסוטים עולים אל העיר,

אני, את נכדתי ברחוב

אני זוכרת, את תחינתכם, וטולחת,

אלמדכם, שוב לא תמלטו...

השיר נסתיים ביללה חרישית, עוברים על פנינו עצרו בסקרנות.

— מה אתם עושים לה, הניחו לה.

יבבת הזקנה הארורה גברה עם חושה בהתענינות הציבור. חמקנו מהר אל תוך הקמרון.

בנו עמד בפתח חנותו. עוטה חלוק מזרחי עבה, עיניו גדולות כהות.

— בבקשה להכנס!

מנהגו רגיל, מתרפס משהו, מעשה סוחר עתיקות ממש.

— אה, קבלתי אוסף נהדר, נהדר, בוודאי ימצא חן בעיניכם, בבקשה

בבקשה, מיד אראוהו לכם.

הוא פתח מגירה והוציא קופסת עץ גלושה בעדינות שמתוכה עלה קול שקשוק.

אבני ייקן, ג'ד, סיננות ממש, ירוק של ממש, כצבע עלים חיים, עלים דהויים, עלים בירוק עז, עלים ובעורקים לבנים. צורת בודהה, צורת האינדוסוף. גלופי פרי המנגו, ניצת התפוח...

הוא פרש את טבעותיו. חשוקות בזהב ובכסף פרצו האבנים מתושבתן וזרחו. אמטיסטים סגולים מבראזיל, חטובים בצורות שושנים ועלים, ליד אבני ירח ענקיות ולבנות כפנינים שצפויים החום מעין השקולד, לא נקלף בכל שטחו. טבעות חותם פרסיות, שאותיות ערביות חרותות בבדולח אבניהן, היו צרורות בצהורות ענק מצלצלים. אבני אודם — רובינים זעירים שובצו כמסגרות נוחות ורכות לפנינים כחלחלות. ואיזמרגדים!... הם נגהו בירוק עמוק נקי וצלול כמים, הזולות שבהן חשוקות בכסף והיקרות בפלטינה, צבע הכסף לחך את שולי הירוק הנמס ונבלע בתוכם, צבע הירוק זרח על כריות הקטיפה הלבנה אליה הוצמדו הטבעות, והטיל צל סהה ולא ניכר כמעט, כמשב רוח ירקרקת וריחנית ביער לבן.

בנו עקב אחרי מבטינו והמשתאים.

— ואלו זולות הן, יש איזמרגדים שערכם עולה לעשרות אלפי לירות, שערו בנפשכם, אלו זולים, וחשוקי הכסף הריהם חיקויים מוצלחים, ואבנים צרפתיות שערכן אינו רב...

אבני עופל שציפתם לבנה ותוכם עורק-אש צהובה ואדומה נחו תמימות ונוחות להתלהב. — ערמומיות ומעמידות פנים שכמותן — קרא; בנו והטיל אחת אל עבר האור, תוכה התלהב בזהר פלאים רך, בצוהב שזרח מבעד לחריצים בלתי מורגשים בציפת השלג הלבנה.

— כמוהן כנשים, צהל בנו, נלהב באופן מוזר, נושם בקצב מהיר ונשמע, כמוהן כנשים, ראו! שלג לבן, טוהר זיק ותום, ענוגה כל כך, אל תגעו בה!...! — אבני גברים יש לך? — שאל ידידי, מוקנט שוב.

— האבנים כולן נשים הן, כולן נקבות, חשוקי הזהב והכסף הן בעליהן, חשוק נצחי לאחדות מהן...

— אך ערך הטבעת נקבע לפי האבן, לא כן?

— במקרים היקרים באמת, ביקרים באמת... בזולים ביותר מעריכים בעיקר את העבודה, ואת החומר ממנו עשויה הטבעת...

כד נחושת נתהפך לפתע והשמיע רעש עמום, מסליד. בנו נסוב אליו והרימו. ידידי אחז בטבעת יקרן זעירה.

שני עלי תלתן חבורים, עלי תלתן ריחניים. לקחתי בידי טבעת ענבר

שחשוקה כסף ישר וחלק, הענבר התחמם מיד עם נגיעתי בו.
— הטבעת השלמה ביותר והיפה ביותר — אמרתי.
— ענבר, הנה הזולה ביותר, ענבר אינו יקר מציאות.
— ענבר הוא שיבה של הים, ענבר הוא קצף לבן, ומים מלוחים ושרף
ריחני שנתגבש — אמרתי.
בנו אסף את טבעותיו בהבעת עלבון על פניו.
— ענבר הוא „הכי לא חשוב“, אבל אם הוא מוצא חן בעיניך...!
ידידי החזיק את הטבעת בידו :
— כזו יכולנו לקנות וכל חנות מן החנויות שברחוב הראשי.
— אולי אתם רוצים כביר עזים לשים ליד המיטה, כביר עזים משומר
טוב, השערות אינן נושרות, אלא כעבור חמש שנים לפחות...